

Summar **PRÁT**

TÁ SONURIN YNSKIR SÆR EIN SJEIK

- TÁ **SONURIN** FORTALDI MÆR, AT HANN VAR **SAMKYNDUR**, STÚRDI EG FYRI, HVUSSU **LÍV** HANSARA MUNDI FARA AT **LAGA** SEG. EG KENDI JÚ **LÍTID** TIL SAMKYNDA **UMHVØRVIÐ** Í FØROYUM OG HUGSAÐI MEST UM **ROKIÐ**, SUM VAR UM **§ 266B**. SOLEIÐIS SIGUR **EVALD RASMUSSEN**, PÁPI 18 ÁRA GAMLA **HØGNA**

SAMRØÐA

Eydna Skaale
eydna@sosialurin.fo

Hann tosar opið og frá hjartanum. Eingin spurningur tykist koma óvart á hann, og hann hevur týðiliga hugsað nógv um sína støðu sum pápi at einum samkyndum ungum manni.

- Vit høvdu nokk varhuga av tí. Høgna hevði nógv vinfólk - bæði dreingir og gentur - men tá tey byrjaðu at fjasast við hitt kynið í 6. og 7. flokki, hendi ongantið nakað hjá Høgna, sigur Evald Rasmussen, sum er pápi 18 ára gamla Høgna, ið fyri umleið trimum árum síðani spretti sum samkyndur.

- Høgna fekk eisini fleiri spurningar, um hann nú mundi hava funnið sær eina fitta unnustu. Men hann dugdi altíð væl at svara uttanum, so tey góvust at spyrja.

Evald minnst tó, at hann tosaði við konuna um tað, meðan Høgna framvegis var heilt ungur.

- Hann var altíð øðrvísi enn hini børnini onkursvegna. So vit tosaðu um, at tað kanska kundi vera ein móguleiki, at honum als ikki dámdi gentur. Men tað kundi jú sjálvandi eisini bara vera tað, at hann ikki hevði funnið røttu gentuna enn.

Macho-fjas

Evald minnst væl lötuna, tá ið sonurin kom at siga honum, at hann var samkyndur. Høgna var tá bert 16 ára gamal, og hann tosaði fyrst við mammu sína og kom síðani til Evald.

- Tað var helst torført hjá honum at

fortelja tað. Og eg haldi, at hann nokk var eitt sindur nervøs. Men hann dugdi sera væl at greiða frá síni støðu, og eg varð hvørki skelkaður ella illur. Hann er, sum hann er, og hann er sonur mín uttan mun til hvat.

Evald greiðir frá, at nógv hava spurt Høgna, hvussu pápin reageraði.

- Tað er eingin, sum spyr, hvussu mamman reageraði. Tað er nokk okkurt macho-fjas, sum ger, at fólk hugsa nógv meiri um pápan og hansara reaktión, tá sonurin er samkyndur. Men eg havi ongantið havt nakran trupulleika við tí. Heldur ikki í tí lötuni, tá ið hann segði mær tað, slær Evald fast.

Hann vísir á, at seksualiteturin jú er ein so sera lítill partur av tí, sum Høgna er. Hann er so ótrúliga nógv annað enn bara samkyndur. Hann hevur nógvar góðar eiginleikar og góð evni innan bæði ítrótt, arbeiði og skúla.

- Tey samkyndu eru júst sum øll onnur. Tey hava bara eitt lítið frávik, og man sigur jú, at tað eru eini 5-10 prosent av fólkinum, sum eru samkynd. So tað er heldur ikki so sjáltsamt, sum vit ofta halda.

Evald viðgongur tó, at hann í fyrstu hugsaði um, hvørt Høgna bara mundi vera ivandi, og um tað kanska mundi vera tað, at hann ikki hevði møtt røttu gentuni enn. Men Høgna var sera avgjördur.

- Høgna er soleiðis, at um hann tekur eina avgerð, so er tað tí, at hann veruliga meinar tað. Hann er umhugsin og skilagóður, og eg visti eisini við mær sjálvum, at hetta ikki var nakað, hann knappliga hevði funnið uppá.

- Bæði eg og mamman høvdu var-

hugan av, at hetta fór at koma. Tað kann tí vera, at Høgna, antin tilvitað ella ótilvitað, hevur sent okkum tekin um tað, uttan tó beinleiðis at siga nakkað.

Fyrsta reaktiónin hjá Evaldi var, at hann gjørdist stúrin um framtíðina hjá Høgna.

- Spurningarnir mólu í høvðinum, og eg hugsaði um, hvussu lívið mundi fara at laga seg fyri hann. Eg hevði jú hoyrt so nógv um, at samkynd fólk rýma av landinum, og at Føroyar ikki eru eitt gott land hjá samkyndum at búgva í. Og so minnst eg alt rokið sum var um § 266b. So mínir allarfyrru tankar snúðu seg um framtíðarútlitini hjá Høgna.

Føroyar ikki homofobiskar

Evald fann tó skjótt útav, at ótti hansara var ógrundaður.

- Eg segði við Høgna, at hann nú fór at finna útav, hvørjir hansara veruligu vinir vóru. Og tað visti seg, at ikki ein tann einasti vinur, familjulimur ella nakar annar vendi honum ella okkum bakið.

Evald var somuleiðis eitt sindur ivasamur um, hvussu móttøkan av tíðindunum fór at vera í samkomuni, har Høgna gongur. Tað hava jú verið nøkur, sum við Bíbliuni í hond hava niðurgjørt tey samkyndu. Men eisini har var allur ivi gjørdur til skammar.

- Ungfólk eru bæði opin og tolerant, og tey góðtaka hann, júst sum hann er. Men eg trúgvi eisini, at tað hevur hjálpt væl, at Høgna hevur verið so opin, sum hann hevur verið. Tá alt er frammi í ljósinum, er tað nógv lættari

at fyrihalda seg til.

Hann greiðir frá, at Høgna leingi bað um, at hetta okið skuldi verða tikið frá honum. Men tá støðan bleiv við at vera tað sama, hugsaði hann við sær, at Várharra mundi hava talað. Av tí, at einki broyttist, mátti svarið frá Várharra vera, at Høgna er júst, sum hann skal vera.

Evald greiðir frá, at tá hann var ungur, var hetta evnið púasta tabu, og hann visti einki um samkynd fólk.

- At koma til Havnar úr Suðuroynni og hitta Rólant Samuelsen var eitt upplivsi, tí í Suðuroynni vóru eingi fólk, sum vóru opin um, at tey vóru samkynd. Tey flestu mundu helst undirtrykkja tað - ella rýmdu tey av landinum.

- Men tað, at fleiri samkyndir føroyingar í seinastuni hava traðkað alment fram og staðið við tað, tey eru, hevur broytt nógv í Føroyum. Og føroyingar eru als ikki so homofobiskir, sum orðið vil vera við. Alt tað yngra ættarliðið góðtekur tað uttan at blunka.

- Síðani Høgna steig fram sum samkyndur, er tað meiri enn so komið fyri, at onnur foreldur hava ringt til okkara og spurt um ráð, tí tey hava illgruna um, at barn teirra er samkynt. Tá hava vit sagt, at tað bara er eitt at gera, og tað er at góðtaka barnið, sum tað er.

Hvør er orsøkin?

- Fólk kjakast um, hvørt tað er arður, umhvørvi ella um tað kanska er ein mótaðilla, tá fólk eru samkynd. Men eg eri sannførdur um, at Høgna er føddur soleiðis. Hann hevur altíð verið øðrvísi. Hann hevur verið stillførur, lítillátin og